

Täysistunto

Keskiviikko 17.9.2025 klo 14.00—18.20

11. Lakialoite laiksi rikoslain 44 luvun muuttamisesta

Lakialoite LA 17/2025 vp Rami Lehtinen ps ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Edustaja Lehtinen poissa. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.42 **Anne Rintamäki ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä lakialoite rikoslain 44 luvun muuttamisesta on erittäin tarpeellinen, ja kiitänkin edustaja Lehtistä tästä aloitteesta.

On huomionarvoista, ettei rikoslaissa nykyisellään säännellä ollenkaan törkeän räjähdetorjunnan tekemistä. Tästä syystä vallitsevan lainsäädännön ollessa voimassa ei ole eroa siinä, onko henkilöllä hallussaan räjähteitä tai räjähdettä, riippumatta näiden määristä, laadusta tai käyttötarkoituksesta. Laki ei siis tunne eroa, onko henkilön hallussa esimerkiksi vähäinen määrä dynamiittia vaiko kuorma-autollinen sotilasräjähteitä. Molempiin edellä mainittuihin on sovellettu samaa 44 luvun 11 §:ää räjähdetorjunnasta, josta rangaistuksena on sakkoa tai vankeutta enintään kahdeksi vuodeksi, ellei tekoon liity omaisuus- tai terrorismirikosta.

Olemme kiristämässä ampuma-aserikosten alarajaa kahteen vuoteen vankeutta, mikä tarkoittaisi jatkossa aina ehdotonta tuomiota. Tämän vuoksi on järkevää tarkastella myös räjähteiden hallussapitoa, koska niiden käyttö on naapurimaassamme Ruotsissa lisääntynyt hyvin voimakkaasti ja vanhan kaavan mukaan Ruotsin ongelmat tulevat meille viiveellä mutta vääjäämättä.

Arvoisa puhemies! Niin hullulta kuin se kuulostaakin, Meksiko on ainoa maa Ruotsin edellä räjähdysissä, pois lukien sotaa käyvät maat. Tämän vuoden tammikuussa Ruotsissa räjähti julkisella paikalla pommi keskimäärin lähes joka päivä, siis jokainen päivä. Selvyyden vuoksi on kuitenkin syytä sanoa, että ilmiöhän ei ole seurausta tavan hääkaneiden ja pankkujen radikalisoitumisesta vaan suurelta osin seuraus ulkomaalaistausten katu- ja rikollisjengien välienselvittelystä. Ruotsissa ampuma-aseiden hallussapidon rangaistukset ovat kiristyneet niin, että minimirangaistus törkeästä ampuma-aserikoksesta on neljä vuotta vankeutta, kun Suomessa siitä saa neljä kuukautta. Erittäin törkeästä ampuma-aserikoksesta naapurissamme saa kuusi vuotta vankeutta.

Räjähdetorjunnan rangaistusasteikko ei Suomessa ole oikeasuhtainen saati vastaa pohjoismaisen yhteiskunnan muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen, jos miettii, että vaikkapa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 80/2025 vp

200 kiloa dynamiittia kuljettanut saisi sakkoa tai ehdollista vankeutta. Räjähdeiden luvattonta hallussapitoa voidaan pitää vähintäänkin yhtä vaarallisena kuin luvattoman aseiden hallussapitoa.

Arvoisa puhemies! Törkeä räjähdeterikoksim nimikkeenä antaa myös rikoksim tutkivalle poliisille enemmän työkaluja rikosten selvittämiseksi. Nykyisen lain mukaan räjähdeterikoksim tutkimisessa ei voisi hyödyntää pakkokeinolain mukaisia telekuunteluita, sijaintitietoja, teknistä kuuntelua, asuntokuuntelua tai peiteltyjen tiedonhankintakeinojen käyttöä, vaan nämä mahdollistuvat vain vähintään neljän vuoden rangaistusmaksimilla tutkittavana olevassa rikoksessa.

Meidän lainsäädäntömmä tulee olla etupainotteinen vahvistaaksemme sisäistä turvallisuutta monikulttuurisuuden paineessa. Tästä syystä allekirjoitin tämän lakialoitteen ja kannatan 44 lukuun 11 a §:n lisäämistä törkeästä räjähdeterikoksim tekemuodosta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

17.47 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa puhemies! Käsiteltävänä oleva lakialoite on erittäin tärkeä. Aloite koskee rikoslain 44 luvun täydentämistä uudella pykälällä, joka säätelee räjähdeterikoksim törkeää tekemuotoa. Nykyisin laki ei tee eroa sen välillä, onko henkilöllä hallussaan pieni määrä räjähteitä vai suuri määrä sotilaskäyttöön tarkoitettuja räjähteitä. Kaikki tapaukset käsitellään saman pykälän nojalla, ja rangaistukset ovat yhtäläisiä. Tämä epäsuhta ei vastaa muuttunutta turvallisuustilannetta, jossa suurten määrien hallussapito voi aiheuttaa vakavan uhan yhteiskunnalle.

Perussuomalaisen näkökulmasta kyse on koko yhteiskunnan turvallisuudesta. Suomen on nyt valmistauduttava ja reagoitava kriminaalipoliittisesti ennen kuin väkivaltarikollisuus saavuttaa Ruotsin kaltaisen mittakaavan. Ruotsissa räjähteiden käyttö väkivaltarikoksimiin on kasvanut voimakkaasti, ja kehitykseen on syytä varautua Suomessakin. Lakialoite korjaa selvästi rikoslainsäädännön epäsuhtaa. Nykyinen rangaistusasteikko ei erottele vaarallisuuden asteita eikä vastaa pohjoismaisen yhteiskunnan turvallisuustilanteen muutosta.

Hallintovaliokunta on aiemmassa lausunnossaan todennut, että räjähteiden luvattonta hallussapitoa voidaan pitää vähintään yhtä vaarallisena kuin luvattoman aseiden hallussapitoa, ja kehitykseen on syytä varautua ennakkoivasti. Samalla on huomioitava, että aserikoksimia koskevat rangaistukset kiristyvät 1. tammikuuta 2026. Törkeän ampumarikoksimin vähimmäisrangaistus nousee kahteen vuoteen, ja rangaistus on pääsääntöisesti ehdoton. Myös luvattoman aseiden hallussapito yleisellä paikalla tai kulkuneuvossa, aseiden luovuttaminen rikolliselle tai vaarallisten aineiden, esineiden hallussapito säädetään rangaistavaksi tiukemmin. Tämä osoittaa, että rikoslainsäädäntö on kehittymässä ja että samalla on perusteltua selkeyttää ja kiristää myös räjähdeterikoksimia koskevaa sääntelyä.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset kannattavat tätä edustaja Lehtisen tekemää lakialoitetta, sillä se vahvistaa turvallisuutta, oikeasuhtaisuutta ja viranomaisten mahdollisuuksia puuttua vakaviin rikoksimiin ennen kuin ne aiheuttavat suurta vaaraa maamme kansalaisille. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi on poissa. — Edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 80/2025 vp

17.49 **Rami Lehtinen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan aluksi pitää pyytää anteeksi tätä väärinymmärrystäni tuon edellisen asian käsittelystä. Siksi olin hie-man myöhässä tästä omasta lakialoittepuheenvuorostani, jossa oli tarkoitukseni siis esitellä tämä lakialoite. Mutta tässä on jo aikaisemmin käytetty hyviä puheenvuoroja, joista on helppo jatkaa.

Arvoisa puhemies! Kriminaalipolitiikassa Suomi on muiden Pohjoismaiden perässä ki-ristämässä merkittävästi ampuma-aseiden hallussapidon rangaistuksia. Samassa yhteydes-sä olisi tarkoituksenmukaista tarkastella myös räjähteiden hallussapitoa, koska niiden käyttö ja hallussapito vakavissa henkeen ja terveyteen kohdistuvissa rikoksissa on etenkin Ruotsissa voimakkaasti lisääntynyt.

Meksiko on ainoa maa Ruotsin edellä räjähdyksissä, jos ei lasketa mukaan niitä maita, joissa käydään sota. Pelkästään tammikuussa Ruotsissa räjähti julkisella paikalla pommi keskimäärin lähes joka päivä — siis meidän naapurimaassa. Ruotsissa väkivaltarikosten siirtymistä räjähteisiin ovat vauhdittaneet ampuma-aseiden hallussapidon erittäin kovat rangaistukset. Ruotsissa minimirangaistus törkeästä ampuma-aserikoksesta on neljä vuot-ta vankeutta — siis minimirangaistus —, Suomessa neljä kuukautta.

Myös Suomessa ampuma-aserikosten alarajaa ollaan nostamassa kahteen vuoteen van-keutta, mikä tarkoittaisi käytännössä aina ehdotonta tuomiota, ja hyvä niin. Jatkossa tilan-ne Suomessa olisi siis se, että ajoneuvolla kynäpistoolin kanssa liikkuva saisi vähintään kahden vuoden ehdottoman vankeusrangaistuksen ja henkilö, jolla on autossaan laittomas-ti hallussaan 200 kilogrammaa dynamiittia, saisi mahdollisesti sakkoa tai ehdollista van-keutta. Esimerkin valossa jokainen ymmärtää, että räjähdერიkosten rangaistusasteikko ei nykyisellään ole oikeasuhteinen eikä vastaa pohjoismaisen yhteiskunnan muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen.

Arvoisa puhemies! Lakialoitetta tukee hallintovaliokunnan aiempi lausunto, 21.3.2025, koskien hallituksen esitystä eduskunnalle aserikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi: ”Valiokunta nostaa tässä yhteydessä esiin vielä räjähteiden käytön. Räjähteiden luvaton-ta hallussapitoa voidaan pitää vähintäänkin yhtä vaarallisena kuin luvattoman ase-en hallus-sapitoa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Ruotsissa räjähteiden käyttäminen väki-vallantekoihin on lisääntynyt voimakkaasti viime vuosien aikana, ja tähän erittäin vaaral-liseksi katsottavaan kehitykseen on aiheellista varautua myös Suomessa.”

Arvoisa puhemies! Nykyisellään räjähdერიoksen tutkimisessa ei voida käyttää pakko-keinolaissa mainittua telekuuntelua, televalvontaa, sijaintitietojen hankkimista, peiteltyjen tiedonhankintakeinojen käyttöä, teknistä kuuntelua tai asuntokuuntelua rikoksen tutkimi-seksi tai ennaltaestämiseksi. Edellä mainittujen salaisten pakkokeinojen käytön edellytyk-senä on vähintään neljän vuoden rangaistusmaksimi tutkittavana olevassa rikoksessa. Tör-keä räjähdერიkos olisi saatava tähän luetteloon mukaan, jotta poliisilla olisi myös tulevai-suudessa kaikki mahdollisuudet estää ennalta räjähteillä tehtäviä vakavia rikoksia.

Rikoslain 34 a luku käsittelee terroristisessa tarkoituksessa tehtyjä rikoksia. Räjähdერი-kos on mainittu tässä yhteydessä. Tällöin rikoksen tulee kuitenkin aiheuttaa vakavaa va-hinkoa jollekin maalle tai kansainväliselle järjestölle, eikä se koske siis muita tilanteita, esimerkiksi yksityishenkilöitä vastaan tehtyjä rikoksia, vaikkapa kerrostalon rappukäytä-vässä tapahtuvaa räjähdystä.

Arvoisa puhemies! Lainsäädäntömme on muututtava yhteiskunnallisen muutoksen mu-kana ja sen muuttuneita uhkakuvia vastaavaksi. Edellä olevan perusteella ehdotan, että li-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 80/2025 vp

sätään rikoslain 44 lukuun uusi 11 a §, törkeä räjähdერიკος, lakialoitteen mukaisesti ja säädetään siitä rangaistukseksi vankeutta vähintään vuosi ja enintään neljä vuotta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lundén, olkaa hyvä.

17.54 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin tahdon kiittää edustaja Lehtistä tästä loistavasta lakialoitteesta. Moni ei varmastikaan ole ollut tietoinen, että nykyisessä laissa ei tunneta lainkaan törkeää tekemuotoa räjähdერიკoksesta. Tämä lakimuutos korjaisi tämän tilanteen.

Arvoisa herra puhemies! Tällä hetkellä tilanne on siis se, että samaa lakipykälää sovelletaan täysin eri mittaluokan rikoksiin. Sillä ei ole merkitystä, onko kyseessä yksittäinen nalli tai kokonainen rekka-autollinen sotilasräjähteitä, sillä molemmissa tapauksissa rangaistusasteikko on täysin sama, eli sakkoa tai enintään kaksi vuotta vankeutta, ellei tekoon liity omaisuus- tai terrorismirikosta.

Suomi on samaan aikaan kiristämässä ampuma-aserikosten rangaistusasteikkoa, mikä on hyvä asia. Uudistusten myötä ampuma-aserikoksista voisi jatkossa seurata vähintään kahden vuoden ehdoton vankeusrangaistus. Siksi onkin kohtuutonta, että henkilö, jolla on hallussaan esimerkiksi 200 kiloa dynamiittia, voisi edelleen saada seuraamuksena sakon tai ehdollisen rangaistuksen. Jokainen tässä salissa ymmärtää sen, ettei tämä ole loogista, saati oikeudenmukaista.

Kansainväliset esimerkit osoittavat sen, mihin tilanne voi pahimmillaan johtaa. Esimerkiksi naapurimaassamme Ruotsissa väkivaltarikollisuus on siirtynyt ampuma-aseista osittain räjähteisiin. On kuukausia, jolloin Ruotsissa on räjähtänyt lähes joka päivä jossain julkisella paikalla. Haluammeko tätä samaa Suomeen? Minä en ainakaan halua.

Arvoisa herra puhemies! Hallintovaliokuntakin on todennut lausunnossaan, että räjähteiden luvaton hallussapitoa voidaan pitää vähintäänkin yhtä vaarallisena kuin luvattoman aseiden hallussapitoa. Tiedämme hyvin, minkälaisia tuhoja räjähteet voivat saada aikaan, kun ne ovat väärissä käsissä. Tähän vaaralliseen kehityskulkuun on syytä puuttua ennen kuin olemme saman tilanteen edessä kuin missä Ruotsi on tällä hetkellä. Siksi kannatan lämpimästi tätä lakimuutosta, sillä se on jälleen yksi askel kohti turvallisempaa Suomea. Kiitos vielä kerran edustaja Lehtiselle aloitteesta. — Kiitos, arvoisa herra puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

17.56 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Tässä räjähdერიკoksien lakialoitteessa on kyse koko maamme turvallisuudesta. Ruotsissa räjähteiden käyttö väkivaltarikoksiin on kasvanut voimakkaasti, ja Suomi ei saa toistaa samoja virheitä. Tämä erittäin tärkeä lakialoite korjaa rikoslainsäädännön epäsuhtaan ja mahdollistaa oikeasuhteiset rangaistukset eri vaarallisuusasteille. Samalla se tukee viranomaisien mahdollisuuksia estää ja tutkia vakavia rikoksia tehokkaammin.

Kannatan tätä lakialoitetta Suomen turvallisuuden ja oikeudenmukaisuuden vahvistamiseksi. Toivon sen menestyvän valiokuntakäsittelyissä ja tulevan sitä myötä osaksi rikoslakia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 80/2025 vp

17.57 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, kunnioitettu puhemies! Kiitän edustaja Lehtistä erinomaisesta lakialoitteesta, ja kannatan lakialoitetta lämpimästi. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.